

Posudek bakalářské práce (z pohledu vedoucího práce)

téma: **Česká gotická scéna. Konflikty mezi gotiky a majoritní společností.**
autorka: **Helena Frydrychová**
vedoucí: **Mgr. et Mgr. Lada Viková**

Bakalářská práce Heleny Frydrychové se věnuje subkultuře gotiků v České republice, je psána nejen na základě terénního výzkumu, ale také z pozice osobní zkušenosti – do terénu s úmyslem dívat se na vlastní subkulturu (gotickou scénu) antropologicky vstupovala jako insider.

V úvodu si autorka vymezuje cíle i výzkumné otázky týkající se konfliktu gotiků a příslušníků majority (příznivce mainstreamu). Logicky se při hlubším zkoumání samotných konfliktů dostává k podstatnějšímu základu: individuálním motivům příslušníků gotické scény k přijetí a uchování si své vlastní odlišné a osobité identity.

Práce je přehledná, jasně strukturovaná, z mého pohledu teoreticky vhodně zakotvená, psána živým, ale dostatečně vědeckým jazykem (většinou se neodchyluje od vědeckého stylu – odchýlení jsem zaznamenala snad jediné v popisu terénu, když na straně 13 píše o svém „insiderství“ a subjektivních potížích způsobených tím, že byla *příslušníkem stejného kmene*, kde by bylo vhodnější slovo kmen dát např. do uvozovek nebo odlišit jiným typem písma). Teoreticky je práce ukotvena pomocí studií o identitě, subkultuře, zmiňuje i další možná východiska (antropologii těla). Zrale a zkušeně se vyjadřuje k diskusi týkající se pojmu kultura, polemizuje s různými i protichůdnými stanovisky a definuje vlastní stanoviska pro tuto práci. Tento svůj osobní přístup k základním pojmům má ukotven pomocí dat z terénu. Na práci je nutno ocenit vysoce kvalitní provázanost teoretických východisek a dat získaných při výzkumu, oboje reflektované a interpretované vlastním kritickým pohledem. Množstvím načtené odborné literatury tato práce jednoznačně převyšuje standard bakalářských prací. Jednoznačně i díky tomu může autorka své téma nahlížet v širších souvislostech, čímž své práci dodává hlubší a plastičtější rozměr.

V hodnocení této práce bych také ráda zdůraznila zvláštní a pro mne překvapivý rozměr této studie: doposud jsem neměla možnost se s gotickou scénou blíže seznámit, vnímala jsem příslušníky gotické subkultury jako mnohé módní snahy odlišit se od mainstreamu – tedy více méně povrchně. A i když bych se neoznačila za osobu „infikovanou gotictvím“, musím upozornit na zvláštní okolnost, která ze mne učinila sympatizanta. Tou okolností je hloubka přemýšlení, s jakou informátoři autorce výzkumu vypovídají o svých motivech pro přijetí gotické identity a zkušenostech s konflikty, jejich sebereflexe a schopnost analytického myšlení je zarážející. Dochází tak k neskutečné a zcela výjimečné symbióze

mezi teoriemi a citovanými výpověďmi, kdy hloubka výpovědí se naprosto snoubí a koresponduje s antropologickými teoriemi. Informátoři zjevně o sobě přemýšlejí a definují své životní zkušenosti, osobní postoje, vlastní vývoj až vědecky důsledně (a snad i pomocí sebevzdělávání). Jakoby mimochodem z práce vyplyne možná nezobecnitelný, ale v terénu Heleny Frydrychové platný obraz, že k životnímu stylu těchto gotiků patří přemýšlení, kultivování ducha, snaha o precizní formulace nejen při diskusích o hudbě, literatuře a jiných společných tématech, ale i při sebereflexi.

Z mého pohledu tato práce splňuje veškeré požadavky kladené na bakalářskou práci v oboru sociální antropologie a v mnohém ji vysoce převyšuje. Na práci oceňuji především skutečnost, že autorka o všem, co píše, pečlivě přemýšlí, promýšlí souvislosti, k teoretickým východiskům, jimiž práci ukotvuje, přistupuje kriticky, její interpretace dat jsou na vysoké úrovni. V neposlední řadě pak musím ocenit její otevřenost, s jakou do práce vkládá osobní zkušenost: během psaní práce procházela krizí vlastní identity. Také tuto skutečnost zcela vhodně zmiňuje (spíše nezamlčuje) a v závěru pak vlastní sebereflexi staví do jednoho z hlavních závěrů: ztráta vlastní gotické identity je reflektována jako bolestivá, ale nutná pro posun na vlastní životní cestě.

Helena Frydrychová měla původně v úmyslu ukončit své bakalářské studium filmem o gotické subkultuře. Jak jsem se dozvěděla, po natočení dokumentu došlo ke zničení veškerých materiálů. Je to jistě velká škoda, také z toho důvodu musela autorka studium o rok prodloužit. Rozhodla se věnovat již pouze psané formě závěrečné práce (a k psané práci připojit fotografie jen jako přílohu) a dovoluji si tvrdit, že toto rozhodnutí bylo velmi šťastné. Jak je na této práci vidět, nešlo o rok ztracený: autorka této subkultuře vystavěla skutečný památník, který se stal i osobním mezníkem. Mým vlastním závěrem tohoto hodnocení je tedy poděkování, že dokázala překážek na své studijní cestě plně využít.

Pro obhajobu navrhuji, aby autorka na základě svých vlastních zkušeností formulovala hlavní rozdíly mezi tvořením BP pomocí metod vizuální antropologie a klasicky – pouze psanou formou. V čem byla její vizuální práce lepší než ta psaná a v čem je naopak lepší ta psaná verze, než byla její vizuální forma?

Vzhledem k výše uvedenému tuto práci **doporučuji k obhajobě** a navrhuji hodnotit známkou **výborně**.

Mgr. Lada Víková
Pardubice 11.5.2014

Lada Víková